

Adrian SOLOMON

SERBĂRILE ȘI CONCERTELE MUZICALE ALE ELEVILOR BLĂJENI

Abstract: The music teachers who taught in Blaj had always focused on the practical side of their teaching, avoiding excessive theory, which usually kept students away from music. Due to the classes of choir, musical instruments, orchestra and later brass band, the students endowed with musical talent involved themselves in the organization of school performances that were characterized by a varied repertoire and high class interpretation. Everything was achieved with little effort, both from the teachers and from the students, fact which proved the passion for the noble art, music.

The first and oldest artistical production (theatre and music) from Blaj and Transylvania was *Comedia Ambulatoria Alumnorum*, organized by the great monk, priest and teacher Grigore Maior in 1756.

There followed the school festivals organized in relation to January 30th (February 12th), when the Three Hierarchs were celebrated, Saint Vasile the Great being the saint patron of the schools in Blaj. The festivals were initiated by the same Grigore Maior.

The 1848 Revolution from Transylvania played an important role in the history of the Romanian people. The day of May 3rd/15th, when the Great Assembly took place in the Liberty Field, is held sacred for the Romanian nation and for the people of Blaj, that is why the students in all the schools used to celebrate it every year through special performances which included musical shows along with sport competitions and folk dances parades.

The music education acquired in the schools of Blaj would always be put into practice after graduation, thus serving the future generations.

Profesorii de muzică care și-au desfășurat activitatea didactică la Blaj au avut întotdeauna în centrul atenției partea practică a acestei discipline de învățământ, evitând teoretizarea excesivă, care îi îndepărta pe elevi de arta sunetelor. Datorită orelor de ansamblu coral, instrument muzical, orchestră și mai târziu fanfară, elevii care dovedeau talent muzical deosebit se implicau în organizarea serbărilor școlare, care se caracterizau printr-un repertoriu variat și o interpretare de o înaltă ținută artistică. Totul se realiza cu puțin efort, atât din partea profesorilor, cât și din partea elevilor, ceea ce dovedea pasiunea cu care se învăța nobila artă.

Serbările școlare erau organizate cu diferite ocazii și evenimente istorice. Înainte de Marea Unire, autoritățile austriece au impus sărbătorirea unor zile precum: *4 octombrie* – ziua onomastică a Majestății Sale, *11 aprilie* – aniversarea legilor liberale, *8 iunie* – aniversarea încoronării Împăratului Franz Josef I etc. După 1 Decembrie 1918, serbările școlare erau închinatelor unor evenimente din istoria poporului român: *24 ianuarie* – Unirea Principatelor Române, *10 mai* – Ziua Regelui, *15 mai* – Revoluția de la 1848 din Transilvania și Marea Adunare de la Blaj, *1 decembrie* – Marea Unire, sau unor serbări religioase: *30 ianuarie* – sărbătoarea celor Trei Ierarhi, care era și ziua școlilor blăjene, *Înălțarea Domnului* – ziua eroilor națiunii.

Prima și cea mai veche producție artistică (teatralo-muzicală) din Blaj și din Transilvania a fost *Comedia Ambulatoria Alumnorum*. La numai doi ani de la înființarea școlilor, înaintea Crăciunului anului 1756, părintele Grigore Maior, dascălul Zaharia și Vasile Orbul au organizat o reprezentație teatrală religioasă, în care personajele erau: un rege, patru servitori, doi episcopi latini, doi îngeri, un „timpanator”, un stegar și doi țigani. Școlarii care interpretau aceste personaje s-au costumat,

folosind drept garderobă haine împrumutate de la locuitorii de frunte ai Blajului. Această producție a constat din *cinci cântece românești și două „perorațiuni”* rostite de un rege care era așezat pe niște bețe ce închipuiau tronul. Alaiul era însoțit de un „timpanator” și de un „cursor” cu goarnă. Producția artistică s-a bucurat de un succes deosebit, dovadă fiind cei 80 de florini cu care s-au întors școlarii la Bobotează, după turneul ce a cuprins orașele Sebeș, Alba Iulia și satele Vințu de Jos, Cut și altele. Pretutindeni au fost întâmpinați cu admirație de orășeni și săteni. Și astfel, după cum remarca, în cartea *Evocări din viața Blajului*, scriitorul Alexandru Lupeanu-Melin, „... școlarii din Blaj au fost aceia care, sub îndrumarea unor dascăli precum Grigore Maior, Zaharia cel fără alt nume de la Școala Latinească și Vasile Caecus (regizor), au pornit corul Thaliei române din Transilvania, fie și în singura formă posibilă atunci, a comediei ambulatoarea”.

Șirul spectacolelor teatrale avea să continue. Despre „teatrul de elevi” povestește George Barițiu care, elev fiind, a asistat în anul 1825 la piesa în limba latină *Aularia*, de Plautus, prezentată în sala de mese a seminarului blăjean: „*Cei care pricepeam bine latina râdeam și aplaudam cu frenezie, chiar și fără entuziasm, însă cu multă plăcere*”. După locul unde s-a jucat piesa, se presupune că actorii au fost tineri studenți de la Seminarul Teologic. Tot de la George Barițiu aflăm despre un alt moment, în care un grup de elevi, sub supravegherea profesorilor lor, au încercat o nouă punere în scenă a unei piese de teatru. Iată ce notează acesta în memoriile sale: „*În anul al II-lea (1831), ce le plesnește prin cap la câțiva clerici, ca ei să înființeze un teatru de diletanți; se pun frumușel pe lângă trei profesori mai apropiați de a lor etate și câștigă învoirea, încă și conlucrarea lor... Spesele pentru scenă și decor sunt acoperite dintr-o colectă făcută printre protopopi, în sumă de 160 de Rf.*”¹. Simion Bărnuțiu, care era vice-rectorul seminarului, și cu George Barițiu au plecat la Sibiu, unde au comandat profesorului de pictură Neuhausser două cortine, urmând ca la serbările Crăciunului scena să fie gata. Abia în anul următor, pânzele pictate de Neuhausser au fost utilizate, cu prilejul instalării Episcopului Ioan Lemeny, când a fost prezentată drama pastorală în două acte *Ecloga*, de Timotei Cipariu. A urmat o piesă de teatru, scrisă de Ioan Rusu, numită *Mureșeanul*, cu un prolog în versuri de George Barițiu, care precizează că reprezentațiile date de seminariști au continuat încă cinci ani. Ștefan Moldovan, protopop al Mediașului între 1847 și 1852, își amintește numele altor producții teatrale: *Artella și Semeția umilită* și comedia *Regele Sedechiu*, în traducerea probabilă a profesorului Ioan Rusu. Se poate observa din aceste exemple faptul că, la început, serbările școlare se realizau prin punerea în scenă a unor piese de teatru, explicația constând în absența profesorilor de muzică, ce puteau impune introducerea în cadrul serbărilor școlare a unor momente muzicale.

Primele serbări școlare organizate la Blaj au fost legate de ziua de 30 ianuarie (12 februarie), când se sărbătoreau cei Trei Ierarhi. Explicația alegerii acestei sărbători este dată de profesorul Ștefan Manciuța, în prefața *Anuarului Liceului de Băieți Sfântul Vasile* pe anul școlar 1936-1937: „*Episcopului Aron i se datorește orânduirea întregii vieți a mănăstirii, după canoanele și poruncile cinului Sfântul Vasile. Probabil că pe timpul păstoririi episcopilor Aron și Rednic se va fi introdus obiceiul de a prăznui școlile Blajului și pe patronul lor și al cinului călugăresc, Sfântul Vasile cel Mare. Știri și însemnări istorice despre anul când va fi început această sărbătorire nu s-au păstrat. Se presupune că patronul liceului n-a putut fi sărbătorit în ziua de 1 ianuarie (Sfântul Vasile), deoarece elevii se aflau în vacanță. Așa ne lămurim dispoziția testamentară a lui Grigore Maior, care lăsa o fundațiune de 120 galbeni, din al cărei venit se vor premia trei din cei mai sănguincioși elevi ai liceului, care vor declama și rosti panegerice de ziua Sfinților Trei Ierarhi, când va avea loc serbarea patronului acestei școle*”. Elevilor care se distingeau cu ocazia serbărilor li se distribuiau fie bani, fie rechizite școlare și, tot cu același prilej, se acordau ajutoare în bani elevilor săraci

¹ Apud Nicolae Albu, *Istoria școlilor românești din Transilvania 1800-1867*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1971, p. 25.

merituoși. Serbările școlare date în fiecare an de ziua Sfinților Ierarhi au fost interzise de autoritățile maghiare după anul 1876, fiind reluate mai târziu, în anul 1897. Ele erau organizate de societățile de lectură ale elevilor și studenților în cadrul unor ședințe festive. Iată cum arată **programul ședinței festive a Societății de Lectură a elevilor gimnaziști din anul 1897**

- *Marș* – orchestra gimnaziului
- *Reîntoarcerea* de I. Teodorescu – cor bărbătesc
- *Uvertura* – orchestra gimnaziului
- *Defilir-marș* – orchestra gimnaziului
- *Pe Tine Te lăudăm* – cor
- *Pas de quatre* – orchestra gimnaziului
- *Polca* – orchestra gimnaziului

Dirijorul corului și al orchestrei era profesorul Iacob Mureșianu.

Programul ședinței festive din anul 1913

- *Marș festiv* de Franz Liszt – orchestra gimnaziului
- *Capela* – cor cu cvartet solo de C. Kreutzer
- *Cântecul orbului* de Iacob Mureșianu – orchestra gimnaziului
- *Hora* de Iacob Mureșianu – orchestra gimnaziului
- *Marș final* – orchestra gimnaziului

Programul ședinței festive din anul 1914:

- *Sânge de soldat* de Blom – orchestra gimnaziului
- *Cântec vânătoresc* de Vorobchievici – cor
- *Uvertura* de Iacob Mureșianu
- Cor bărbătesc din *Mănăstirea Argeșului*
- *Ciobanul din Ardeal* de Iacob Mureșianu – cor
- *Valsul Serpentin* de Matra – orchestra gimnaziului
- *Marș final* – orchestra gimnaziului

Programul ședinței festive din 1915

- *Marșul defilării* de Komzak – orchestra gimnaziului
- *În pământ* de Iacob Mureșianu – cor
- Moment orchestral cu solo flaut executat de M. Borgovan, cl. a VII-a
- *Vals* de Iacob Mureșianu – orchestra gimnaziului
- *Suflă vântul de la uest* de Bönik – cor
- *Marș final* – orchestra gimnaziului

La ședințele festive din anii amintiți a participat, ca invitat de onoare, Mitropolitul Victor Mihaly de Apșa.

În anii de după Marea Unire, s-a păstrat tradiția acestor serbări școlare care se țineau pe data de 30 ianuarie a fiecărui an. Programul ședinței festive a *Societății de Lectură* a elevilor de la Liceul Sfântul Vasile din data de **30 ianuarie 1942**, a fost închinat comemorării a 25 de ani de la moartea compozitorului Iacob Mureșianu. Ședința s-a ținut la Institutul Recunoștinței, în prezența P.S.S. Episcopul dr. Valeriu Traian Frențiu, și a avut următorul program:

- *Imnul Regal* de E. Hübsch – cor
- *Iacob Mureșianu* – disertație susținută de elevul Ioan Băban, clasa a VIII-a
- *Uvertura* la balada *Erculeanu* de Iacob Mureșianu – corul și orchestra liceului
- *Brumărelul* de Iacob Mureșianu – baladă executată de corul mixt al Liceului Teoretic de Fete și Băieți și orchestră
- *Hora* de Iacob Mureșianu – cor mixt și orchestră

Punctele orchestrale au fost susținute cu concursul Școlii Tehnice Aeronautice din Mediaș. Conducerea muzicală a aparținut profesorului Sigismund Toduță. În același an și cu același prilej, a fost instituit *fondul Iacob Mureșianu* pentru premiarea elevilor de liceu, în suma de 19.240 lei, depuși la Banca Patria, cu libretul nr. 4133.

Revoluția de la 1848 din Transilvania a jucat un rol important în istoria poporului român. Ziua de 3/15 mai 1848, când a avut loc pe Câmpul Libertății Marea Adunare, constituie pentru națiunea română o zi sfântă, de aceea școlarii din Blaj și-au propus să o aniverseze în fiecare an prin serbări deosebite. Pentru elevii tuturor școlilor blăjene, amintirea marelui eveniment contribuia la o continuă înprospătare și înviore a sentimentului național. Sărbătorirea acestei zile, care exalta sentimentele patriotice ale sutelor și sutelor de elevi, nu a fost pe placul autorităților vremii, Ministrul Culturii și Instrucțiunii Publice din Budapesta interzicând-o în anul 1878, sub amenințarea închiderii instituțiilor școlare din Blaj. În anul 1920, tradiția se reia ca urmare a scrisorii Consistoriului din 17 aprilie, care preciza: „*Considerând însemnătatea specială din punct de vedere educativ a sărbătoririi evenimentelor importante din trecutul neamului nostru, considerând mai departe, că unul din cele mai hotărâtoare evenimente pentru neamul nostru – Adunarea Națională din ziua de 3/15 Mai 1848 – este strâns legată de trecutul orașului Blaj și de trecutul școlilor noastre din Blaj, încât aniversarea acelei mărețe adunări s-a sărbătorit în mod tradițional an de an de către cetățenii Blajului și de către elevii școlilor din Blaj, până când nu fuseseră oprți de regimul ungar, ca să dăm exprimare chiar și unei dorințe a noastre, de altă parte ca să oferim prilejul de înălțare sufletească generațiilor tinere ce se cresc la școlile noastre, decretăm aniversarea măreței adunări din ziua de 3/15 Mai 1848 de sărbătoare națională școlară pentru toate instituțiile noastre de învățământ*”².

În timpul prigoanei ungurești din perioada amintită, elevii au făcut legământ, consfințit într-un proces-verbal semnat de toți, să sărbătorească cu orice preț această zi. În ciuda opreliștilor, în zilele aniversare apărea un steag tricolor pe una din instituțiile blăjene, mulți elevi riscând eliminarea din toate școlile Imperiului ca urmare a acestui act de curaj. Pregătirea pentru marea sărbătoare începea încă de la intrarea elevilor în școală, când începeau să-și noteze în caietele personale cântecele naționale: *Deșteaptă-te, române, Trei culori, Marșul lui Iancu, Românie, mamă dulce* și să deprindă pașii dansurilor populare: *Călușerul* și *Bătuta*. Devizele înscrise pe tablourile de absolvire ale diferitelor promoții erau îndemnul la lupta pentru emanciparea națională a românilor din Transilvania. Astfel, deviza promoției absolvenților Gimnaziului Superior a anului 1888 era:

„*Prin școală la lumină*

Prin lumină la unire

Prin unire la tărie și mărire”.

Ziua de 3/15 Mai era aniversată prin serbări școlare, întreceri sportive, defilări ale elevilor din Blaj și invitați din țară. Punctul culminant al serbărilor era concertul dat de diferite formații muzicale ale elevilor, sub conducerea măștrilor lor. Prezentăm mai jos programele unor astfel de serbări școlare și unele cronici ale acestora, preluate din ziarele vremii:

Programul serbării din 3/15 Mai 1922

- *Imn Regal* de E. Hübsch – cor mixt cu acompaniament de orchestră, dirijor Heinz Heltman
- *Potpuriu Românesc* de Aurel Popovici – cor mixt cu șase soliști, dirijor Eugen Hopârtean
- *Primăvara* de Heinz Heltman – *hora opus 52* – cor mixt pe 12 voci cu soliști și orchestră, dirijor compozitorul
- *Brâncoveanu Constantin* de Iacob Mureșianu – baladă dramatică pentru cor, soliști și orchestră

² Apud Ștefan Manciuș, *Episcopul Ioan Inochentie Micu Clain și spiritul Blajului*, Blaj, Editura Arhidiecezană, 1997, p. 39.

– *Turtucaia Balcic* de Iacob Mureșianu – marș pentru orchestră

În orchestră și-au dat concursul și patru studenți de la Conservatorul din Cluj: Paul Schuller, Celestin Cherebețiu, Alexandru Grama și Iuliu Mureșianu.

În anul 1924, cu același prilej, a avut loc un concert mai puțin obișnuit, susținut de un cor din Beiuș, cu acompaniamentul unui cvintet instrumental, sub conducerea profesorului Francisc Hubic. Ziarul „Patria” (16 mai 1924) din București a comentat evenimentul artistic astfel: „*Serbările ne-au dat prilejul să facem cunoștința unui nou apostol pe tărâmul muzicii bisericești, care este dl. Francisc Hubic din Beiuș. Liturghia sa corală, care se cântă la biserica Domnița Bălașa din București, i-a asigurat un loc între compozitorii de muzică bisericească. Necunoscut a fost pentru mulți numai Hubic, care vine cu o inovație îndrăzneală: introducerea în biserică a acompaniamentului orchestral. La Blaj, Hubic s-a prezentat cu câteva încercări, cum le numește el însuși, cântate de un cor de amatori din Beiuș și acompaniament de cvintet (vioara I, vioara a II-a, viola, violoncel și harmoniu). S-a cântat «Hristos a înviat», «Heruvicul», «Cu vrednicie», «Pe Tine Te laudăm» și «Îngerul a strigat». Din punct de vedere al evoluției în direcția artistică, superioară muzicii noastre bisericești, îndrăzneala plină de singurătate a d-lui Hubic semnaleză poate un început de epocă”.*

În anul următor, pe data de 15 mai, a avut loc un concert extraordinar, cu participarea unor soliști de la Opera Română din Cluj: Lya Pop, Cornel Pavel și Ana Voileanu de la Conservatorul de Muzică din același oraș, care au evoluat alături de formațiile școlare din Blaj. Programul a fost următorul:

– *Imn Regal* de E. Hübsch

– D-na Lya Pop:

– *Arii din Samson și Dalila*

– *Arii din Carmen*

– *Doine* de Tiberiu Brediceanu

– Dl. Cornel Pavel:

– *Arii din Carmen*

– *Arii din Lohengrin*

– *Doine românești*

– D-șoara A. Voileanu a executat la pian:

– *Fantezie* de Fr. Chopin

– *Idilă de la țară* de Marțian Negrea

– Lya Pop și Cornel Pavel – duet din opera *Aida* de Giuseppe Verdi

– *Brâncoveanu Constantin* de Iacob Mureșianu, baladă dramatică pentru cor, soliști și orchestră

– *Anotimpurile, op. 35* de Heinz Heltman – vodevil cu preludiu și patru tablouri

La această serbare a participat ca invitat special I.P.S.S. Mitropolit dr. Vasile Suciuc.

Serbările din ziua de 15 mai 1926 s-au desfășurat în sala de gimnastică a Liceului de Băieți.

Programul a fost următorul:

– *Imn Regal* de E. Hübsch – cor mixt dirijat de Octavian Pop

– *Maeștri și plugari* de Augustin Bena – cor mixt cu orchestră, dirijat de Celestin Cherebețiu

– *Oratoriul Elias, cor 20* de Felix Mendelssohn-Bartholdy – cor mixt cu orchestră, dirijor

Octavian Pop

– *Dichter und Bauer* de F.v. Suppé – uvertură orchestră, dirijor Celestin Cherebețiu

– *Sania* – pastel pentru cor mixt și orchestră de Iuliu Mureșianu, solo alt Claudia Gruian, dirijor Celestin Cherebețiu

– *Brumărețul* de Iacob Mureșianu, baladă pentru cor mixt cu soliști și orchestră, solo soprana Virginia Grama, solo bariton S. Avram, teolog an. III, dirijor Eugen Hopârtean

– *Mars festiv* de Iacob Mureșianu – orchestră, dirijor Eugen Hopârtean.

La unele festivități participau ca invitați personalități importante ale vieții politice din acele vremi, cum a fost la serbarea din anul 1925 când, alături de 3.000 de studenți și studente, se aflau Nicolae Iorga, Iuliu Maniu, I.G. Duca. Cronică serbării apărută în *Anuarul Instituțiilor de Învățământ din Blaj* pe anul școlar 1924-1925 consemna: „*La ora 9 în sala de gimnastică ticsită de public ales, s-a dat concertul sărbătoreț al instituțiilor de învățământ din Blaj cu un program bogat și foarte bine reușit. Însemnăm aici cu laudă frumoasa bucată de cor cu orchestră «Înșiră-te Mărgărite» de Leonida Domide sub măiastra conducere a profesorului de muzică Heinz Heltman. I-a urmat minunata și fermecătoarea feerie în versuri «Fetița orfană» a d-lui profesor Alexandru Lupeanu-Melin, cu muzica profesorului Nicolae Oancea și sub măiastra conducere a profesorului Octavian Pop de la Liceul de Fete. Întreg programul a reușit peste așteptări și a stârnit furtunoase aplauze din partea tuturor celor de față”.*

Serbarea școlară prezentată pe 15 mai 1927 a avut ca punct culminant un concert muzical sub conducerea profesorilor Heinz Heltman și Octavian Pop, cu participarea corului Reuniunii Greco-Catolice „Sfânta Maria” din Cluj, sub conducerea maestrului Augustin Bena, directorul Conservatorului din același oraș, fost elev al Gimnaziului Superior din Blaj.

Programul serbării școlare din 15 mai 1940

– *Imn Regal* de E. Hübsch

– *Vraja Banatului* de Schumsky – orchestra Școlii Normale de Băieți, dirijor Celestin Cherebețiu

– *Ana Lugojana* de Ion Vidu – corul Școlii Normale de Băieți, dirijor Celestin Cherebețiu

– *Aleluia* de Fréderich Haendel, din Oratoriul *Mesia* – corul Liceului Teoretic și Comercial de Fete și Academia Teologică, acompaniat de orchestra Școlii Normale de Băieți, dirijor Octavian Pop

– *Imnul nostru* – orchestră

Programul serbării școlare din 15 mai 1942

– *Imn Regal* de E. Hübsch – orchestră

– *Odă ocazională* de Francisc Hubic – cor și orchestră

– *Imnul nostru* – cor și orchestră

– *Cu noi este Dumnezeu* – cor

– *Sfânt* de Celestin Cherebețiu – cor și orchestră

– *Doina Iancului* de I.O. Pop – cor

Dirijorul corului și al orchestrei a fost profesorul Celestin Cherebețiu.

De ziua Sfinților Arhangheli Mihail și Gavril, elevii sărbătoreau onomastica M.S. Regele Mihai I. *Anuarul Școlii Normale de Învățători* din Blaj pe anul școlar 1940-1941 surprinde într-un articol desfășurarea acestei activități: „*Ziua de 8 noiembrie s-a serbat printr-un program comun al școlilor secundare din Blaj. După Liturghia Arhierască din Catedrală, la care a cântat corul bisericesc al școlii noastre și după Te Deum, a avut loc defilarea școlilor în fața autorităților postate pe balustrada Catedralei. Fanfara școlii noastre a cântat la defilare. După masă a avut loc în Palatul Cultural un festival dat de școlile secundare din Blaj. Școala noastră a executat următoarele:*

– «*Imn Regal*» de E. Hübsch

– «*Sună buciul de alarmă*» de I. Simionescu

– *Cor dirijat* de Celestin Cherebețiu

– «*Drapelul*» de Iuliu Mureșianu – cvartet de alături”.

Un spectacol deosebit a fost realizat de elevii școlilor secundare din Blaj în anul 1942, cu ocazia semicentenarului morții Mitropolitului Ioan Vancea, considerat a fi cel de-al doilea ctitor de școli, după Episcopul Petru Pavel Aron, prin construcțiile ridicate în timpul păstoririi sale.

Programul a fost următorul:

– *Imn Regal* de E. Hübsch – corul mixt al Școlii Normale de Fete și Băieți, dirijor Celestin Cherebețiu

– *Psalm I* de Celestin Cherebețiu – cor mixt, dirijor compozitorul

– *Măriți pe Domnul* – corul Liceului Comercial de Fete „Regina Păcii”, acompaniat de orchestra Școlii Normale de Băieți, dirijor sora Gertruda

– *Doamne Te-am auzit* de Sigismund Toduță – cor mixt Școala Normală de Fete, Academia Teologică, Liceul „Sfântul Vasile”, dirijor compozitorul.

În cadrul serbărilor școlare, nu de puține ori, profesorii deveneau interpreți vocali sau instrumentali, fiind exemplu pentru elevii lor. În acest sens, amintim cvartetul de coarde format din profesorii Iuliu Mureșianu – vioara I, Radu Pilu – vioara a II-a, Celestin Cherebețiu – violă și Heinz Heltman – violoncel.

Profesorii de muzică blăjeni foloseau adesea propriile formații pentru a prezenta auditoriului creații muzicale personale. Ca exemplu, amintim lucrarea *Psalm 123* de Sigismund Toduță, dedicată Excelenței Sale dr. Alexandru Niculescu, *Imnul Școlilor din Blaj* pe un text de Radu Brateș, creația aceluiași compozitor, *Cantata Anotimpurile* de Heinz Heltman ș.a.m.d.

Marea diversitate de manifestări artistice dovedește, pe de o parte, temeinicia pregătirii elevilor din punct de vedere muzical, pe de altă parte, dorința de a omagia activitatea înaintașilor și evenimentele importante din istoria poporului român din Transilvania și din România. Elevii, sub îndrumarea profesorilor, au reușit să realizeze producții artistice prezentate la un înalt nivel, au pus bazele unei activități muzicale permanente, care s-a bucurat de aprecierea publicului local într-o perioadă în care viața muzicală a orașelor mici lipsea aproape în totalitate.

Învățătura muzicală dobândită în școlile pe care le urmau elevii era pusă în practică după absolvire, astfel că de ea vor beneficia generațiile următoare.